

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani 8. oktobra 1884.

O b s e g: Razglas kranjskim živinorejcem o prodaji plemenskih goved v Ljubljani. — Kako naj se globoko oranje pravilno in koristno izvršuje. — C. k. kmetijska družba kranjska. — Zavarovalnica za živino. — Deželni zbor kranjski. — Nos (povest). — Naši dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Razglas

kranjskim živinorejcem o prodaji plemenskih goved v Ljubljani.

C. k. kmetijska družba kranjska bode v Ljubljani 18. oktobra t. l. dopoldne ob 9. uri na dvorišči gostilnice „zum baierischen Hof“ na dunajski cesti 5 plemenskih juncev in 2 telici štajarskega muriškega (sivega) plemena prodajala.

Ta živina se bode postavila na prodaj za polovico tiste cene, za katero jo družba kmetijska kupi, in se proda tistemu, kdor največ za-njo dá proti temu, da jo 1) koj plača in 2) se s pismom zaveže, jo najmanj dve leti za pleme obdržati.

K tej dražbi se zato pripuščajo samo kranjski živinorejci.

Glavni odbor c. kr. družbe kmetijske
v Ljubljani 4. oktobra 1884.

Karol baron Wurzbach-Tannenberg,
predsednik.

Gustav Pirc,
tajnik.

Kako naj se globoko oranje pravilno in koristno izvršuje.

Spisal M. Rant.

Vsakemu kmetovalcu je iz lastnih skušenj le pre-dobro znano, koliko in kaj vse se dan današnji od nje-govega kmetijskega posestva in gospodarstva zahteva. Davki in druga vsestranska plačila neprestano in vidno rastó; delavci in posli so od leta do leta dražji; obleka in vsi drugi rokodelski izdelki, kakoršnih kmetovalec pri svojem gospodarstvu neobhodno potrebuje, so se v kupnih cenah podvojili in so še enkrat dražji, nego bili so kedaj. A poljski in sploh kmetijski pridelki se pa zavoljo onemoglosti zemlje od leta do leta manj-šajo, ter moremo z vso pravico trditi, da dandanašnji sosebno po nekaterih krajih mile domovine potroški pri gospodarstvu dohodke taistega daleč nadkriljujejo in presegajo.

Naši domači žitni pridelki nimajo na trgih prave cene in kupa, ker jih tuja žita sè svojo konkurenco in nizko ceno neusmiljeno spodrivajo; posledica temu je tudi neizogibna in očividna, da se bode tudi v pri-hodnje domačemu žitu prava vrednost in primerna ccna vedno bolj krčila, ter da bode zavoljo pičlih do-mačih poljskih pridelkov vedno več denarja iz doma-čije v tujino romalo. In ta nezgoda domačega kmetij-stva in blagostana domovine nikakor ne pripravlja v mili položaj, temveč ga tira v pogubonosni propad. Tu treba je resnega, nujnega, vsestranskega in temelji tega prevdarka!

Hvala Bogu, tudi v ta namen imamo še v svojih rokah koristnih sredstev na razpolaganje; le nujno in krepko moramo se jih v svojo in svojih naslednikov korist tudi poprijeti in trdno okleniti!

Domačemu kmetovalcu toraj drugega ne ostane, nego z vsemi mu na razpolaganje sè nudečimi pripo-močki dohodke svojih zemljišč, kolikor le mogoče, po-množiti, povišati, in da — celó tudi podvojiti. V do-sego tega je pred vsem, kjer se to še izvrševati pri-čelo ni, globokeje obdelovanje (oranje) njiv in polja svojega potrebno. S takim obdelovanjem (globokejim oranjem), katero mora biti sè zadostnim gnojenjem združeno, preskrbeti nam je pred vsem na njivah in poljih naših mnogoobsežnejo plast rodovitne in produk-tivne zemlje, ali globokejo, dobro in rodovitno brazdo.

Koristi, katere nam polagno poglobljevanje (sedanje navadne plitve brazde) na naših njivah in poljih v posledici donaša, daje in rodi, so očividne in velike, ter obstojé v prvi vrsti v tem, da se tako skoz ne-koliko let polagoma spodnja spočita sveža in sicer sama na sebi še nerodovitna zemlja na površje pri-vaja, katera pa, ko se enkrat kemično razkroji, daje za rastlinsko vegetacijo novih potrebnih mineralnih gnojil, ob kakoršne bila je prejšnja stara rodovitna prst od leta do leta uže skoraj popolno prišla. To poslednje povedano je pa tudi poglavitni vzrok, da na nekaterih starih, plitvo oranih njivah pri še tako do-brem in obilnem gnojenji skoraj nobeni poljski pridelki več dobro in tudi le srednje ne plénajo. — Poljski sa-deži morejo doslednje tudi le v globoki, dobri in ro-dovitni zemlji svoje korenike pošteno in krepko raz-viti, nikakor pa ne v plitvi in po večletni rasti po-polnem mineralnih (rudninskih) gnojil izpiti zemlji, kjer ne nahajajo svojemu razvoju primerne prostora

in potrebnega živeža. Kolikor krepkejša so korenike, toliko čvrstejša je rast in toliko obilnejšega ter boljšega pridelka more se brez posebnih nesreč pričakovati.

Njive in polja z globoko rodovitno brazdo vpirajo se tudi ložeje in krepkeje raznim vremenskim silam, naj bodo te uže po suši ali pa po moči prizadete, nego se ona, katera se od pamtiveka sem vedno le po starem obrabljenem načinu plitvo preoravajo.

Prav slabo znamenje časa v naši mili domovini je pa to, da se poljskim pridelkom namenjena zemljišča sploh še vedno po starem podedovanem slabem načinu preplitvo preoravajo, kot se je to ravno ob prvotnih časih ljudskega blagostanja, toraj iz začetka — go-gilo. Vzroki temu utegnejo pa različni biti; pred vsem kriva temu je nevednost na sploh; dalje tu in tam tudi nekaka vkožena malomarnost, a slednjič pa tudi nepravilno izvršeni poskusi, kakor nam to 38. list letošnjih „Novic“ iz dné 17. septembra med odstavkom: „Vprašanja in odgovori“ le prejasno potrjuje. Novi spodleteli poskusi neskušenega človeka kaj hitro oplašijo, ter ga od nadaljevanja naprednega podvzetja v njegovo lastno in naslednikov veliko škodo za vselej odvrnejo.

Ako se hočemo takim, pravi blagostan poljedelstva spodjedajočim neprilikam izogniti, ter z globokim preoravanjem naših njiv in polja bogatejših in boljših pridelkov zagotoviti, moramo poglobljevanje sedanje navadne stare plitve brazde do neke gotove mere in globočine le od leta do leta polagoma izvrševati. Pravo napredno pravilo le-sem bilo bi sledeče: „Vsako leto naj se orje dotična njiva le za 2 do 3 centimetre globokeje; to naj se leto za letom toliko časa ponavlja, da se sedanje navadne plitve brazde debelost za celih 8 do 11 centimetrov globokeje orje, nego se je po stari navadi poprej plitvo oralo. Na ta način izvršeno poglobljevanje navadne brazde zadostuje v posledici glede boljše rodovitnosti zemlje in v dosego sporednih obilnejših in bogatejših poljskih pridelkov uže za mnoga leta. Prav veliko napako bi pa oni sam v svojo lastno in večletno škodo zakrivil, kdor bi prec ob enem svoje njive za celih 8 do 11 centimetrov globokeje preoral, kot je to ravno pri navadnem starem plitvem oranji navado imel. Tako bi si on za več let svoje njive gledé pridelka totalno spridil; trud, delo, davki in seme bilo bi tako rekoč pri takem „na vrat na nos“ postopanju skoraj popolno zavrženo. Povsod mora biti prava mera, katero naj nadkriljuje pošteni in napredni razum! Srednja pot dovede najgotoveje do zaželjenega cilja in pravega vspeha.

Najboljši čas za globokeje preoravanje njiv in polja je jesen, ko se ob enem strnišča, okopavinam za prihodnje leto namenjena, podoravajo. To pa zatega voljo, da se izpod navadne plitve brazde nova mrtva, na površje zemlje pri globokem oranji dovedena prst ob času zime pod vplivom zraka, sreža, zmrzlina, svitlobe in mokrote, katerim je direktno razpostavljena, kemično razkroji ter za novo vegetacijo ugodna in rodovitna postane. Tak razkroj vrši se pod naravnimi zakoni najgotoveje in najbržeje ob času zime.

Opomniti mi je še, da ona mrtva prst, katera se izpod prvotne plitve brazde pri globokem oranji na površje zemlje dovede in pripravi, obsega le mineralnih (rudninskih) še ne razkrojenih gnojil in je gledé humusa (sprsteninske prsti, katera nastaja iz sprstnelega gnoja in drugih rastlinskih odpadkov) še prava revica, uboga in prazna; je tedaj skoraj brez vseh organskih substanc ali delov, katere so za rast poljskih sadežev neobhodno in neizogibno potrebni. Vse te pomanjkljivosti nadomesté se pa po dobrem, krepkem in

močnem gnojenji. Globokeje preoravane njive in polja gnojé se pa s zadostnim gnojem lahko uže pred oranjem tako, da se ob enem gnoj prec podorje. Kdor bi z globokejim preoravanjem svojih njiv in polja brez zadostnega in dobrega gnojenja taiste na mah zboljšati nameraval, opeharil bi le sam sebe, in to preobčutno. (Konec prih.)

C. kr. kmetijska družba kranjska.

Seja glavnega odbora dné 5. oktobra 1884.

Seji predseduje gospod družbeni predsednik Karol baron Wurzbach, navzoči so: g. Gustav Pirc, tajnik, in odborniki gg. Brus, Kastelic, Murnik, Neveklovski, Robič, Souvan in dr. M. Wurzbach.

Gospod predsednik omeni veliko zgubo, katera je zadela Kranjsko sploh, ter tudi kmetijsko družbo s smrtjo gospoda viteza Schneida. Sklene se čestiti gospej soprogi umrlega pismeno sočutje izraziti.

Gospod odbornik Robič izrazi v ime celega odbora gosp. predsedniku baronu Wurzbachu sočutje k smrti njegove sestre gospé Marije Jermann roj. pl. Wurzbach-Tannenberg.

Ker se je današnje seje vsled obilnega dela onih gospodov odbornikov, koji so deželni poslanci, le malo odbornikov vdeležilo, prenese se obravnava zaradi reorganizacije družbenega vrta na sejo glavnega odbora, katera bode 19. dne t. m.

Občni zbor kmetijske družbe za tekoče leto bode meseca januarija ob priliki somnja sv. Pavla.

Prošnje za subvencijo ovčereje in sadjarstva izroči se dotičnemu odseku v poročilo.

Poročilo o porabi subvencij in proračuni naj se tiskajo ter „Kmetovalcu“ priložé.

Gospod odbornik Murnik izroči 100 gold., katere je podaril gosp. Karol Luckmann kmetijski družbi za kak občnokoristni namen. Centralni odbor izreče g. Luckmannu svojo najtoplejo zahvalo ter sklène, ta denar porabiti za nakup triérja, ki bode na razpolaganje kmetom za porabo.

Visoka c. k. deželna vlada izroči v poročilo prošnjo občin Gradac, Semič in Nadlesk za dovoljenje živinskih somnjev. Sklène se prošnji zadnjih dveh občin v soglasji z kupčijsko zbornico priporočevati, a prošnjo prve občine ne priporočati.

Odlok c. kr. kmetijskega ministerstva na prošnjo občin bistriške doline se v naznanje vzame.

Gosp. A. Galle-tu v Zgornji Šiški se dovoli prodati bika, kupljenega od c. kr. kmetijske družbe, ker ni več za pleme, tembolj ker je 27. septembra t. l. kupil v Kranji novega bika.

Glavni odbor vzame na znanje dopis c. k. deželne vlade, da se je štipendija za živinozdravniško šolo podelila Francu Dularju, za vinarsko in sadjarsko šolo v Klosterneuburgu pa Belétu iz Novega mesta.

Prošnja Petra Pfisterja iz Grafensteina na Koroškem za štipendijo podkovske šole se odbije.

Za ude v kmetijsko družbo so bili na novo sprejeti sledeči gospodje:

Josip Dekleva, veleposestnik v Postojni,
Maks Lavrenčič, posestnik v Hrenovica, h,
Franc Margon v Trnu,
Jože Perhavec, posestnik v Sinadolih,
Janez Kavčič, posestnik na Razdrtem,
Dragotin Mayer, posestnik v Vipavi.

Dodatek. Potom okrožnice bili so 11. septembra od centralnega odbora kot novi udje kmetijske družbe potrjeni sledeči gospodje:

najbogatejšo zbirko žlahtnih vin imel je vendar le g. Hočevár, ki se je uže pri družih oddelkih mnogobrojno udeleževal.

6. Sreberno svetinjo je nesel seboj v Maribor g. Vrba, nožar, ki je s svojim lastnoročno izdelanim sadjarskim, vinarskim in vrtarskim orodjem prišel k razstavi in tu obiskovalcem skozi teden dni razkazoval in prodajal svoje čez vse hvalevredno orodje nizke cene.

Bronaste svetinje so dobili:

1. Kmetijska podružnica v Boštianji za veliko zbirko (29 vrst) namiznega sadja. Boštianci s svojo podružnico so kaj hvalevredni kmetovalci, ki so se posebno sadjereje lotili. V izgled jim je posebno predsednik kmetijske podružnice, gosp. A. Planinec, in grajščina boštianjska, ki se po izreku oskrbnika g. Bohutinskega toliko peča s sadjarstvom, da ji ono več donaša nego vinarstvo.

2. Bronasto svetinjo je dobila za najbogatejšo zbirko žlahtnejše zelenjave gospa Josipina Hočevár. Vrla gospa, vzgled vsaki gospodinji visokega in nizkega stanu, razstavila je krasno zbirko iz svojega prelepega vrta, kjer so pod njenim nadzorstvom izrastli toliko izvrstni sadeži.

3. Bronasto svetinjo je dobil gospod Viljem Pfeifer, župan itd. v Krškem, za svoja izvrstna bela in črna vina. Gosp. Pfeifer ima v svoji velikanski kleti tudi veliko zbirko vin, katera so razsojevalci enoglasno postavili v prvi in drugi razred. On prideluje vino na Tržki Gori pri Krškem in na Raki.

4. Bronasto svetinjo je dobila gospá Ana Kodon iz Srebernič pri Novem mestu za bogato zbirko domačih poljskih pridelkov, od katerih je razstavila zlasti veliko lepih nenavadnih žitnih semen.

5. Za bogato zbirko pravilno imenovanega grozdja je dobil bronasto svetinjo č. g. župnik Schweiger, ki je iz daljne Radovice pri Metliki poslal veliko grozdja.

6. Drugo darilo za brezdimno posušeno sadje je dobil čast. g. župnik A. Tavčar na Raki, namreč bronasto svetinjo. Njegova razstava ni bila tako velikanska kakor od grajščine raške, a obsegala je ipak lepo sadje in dobro vino, a njegovo brez dima posušeno sadje je bilo tako okusno, da je v tej stroki zaslužil drugo darilo.

7. Bronasta svetinja je romala na Jesenice pri Veliki Dolini v roke veleposestnika in zdravnika dr. Namorža. Ta gospod je razstavil mnogovrstne reči, listnato zelje, lepo sadje in drugo. Med njegovo izložbo je pa imponirala velika košara olupljenih češpelj (prunel) in za te je dobil prvo darilo iz tega oddelka, namreč bronasto svetinjo. Gosp. Namorž producira v veliki meri olupljene češplje, on si vzdržuje v ta namen po 24 delavcev.

(Dalje prihodnjič.)

Kako naj se globoko oranje pravilno in koristno izvršuje.

Spisal M. Rant.

(Konec.)

Skoraj in gotovo še boljše, nego gnoj prec podoravati, bilo bi pa, da se v to odločena njiva precej v jeseni 2½ do 5 centimetrov globokeje preorje, dobro prebrana, se v teku zime na-njo zadosta dobrega in močnega gnoja navozi, kateri se po nji lepo in enakomerno razgrne, ali kakor pravimo: raztrosi. Na tako pripravljeni svet je najbolje v prihodnji pomladi krom-

pir saditi, ali ga pa z repnim semenom obsejati. Potem se na takem zemljišči sporedno vrše nasetve raznih strnin, kot to umno kmetijstvo uči. Pri tako pripravljeni in globokeje preoravani zemlji veseliti bode se imel kmetovalec uže v prvem letu kot vrednega plačila svojemu trudu, obilnejših, bogatejših in okusnejših pridelkov tako, da mu koristno-naprednega opravka nikdar žal ne bode. Korist, katero nam pravilno izvrševano globokeje preoravanje njiv in polj rodi, daje in donaša, je očitna; z umnim postopanjem pri tem more si napredni kmetovalec poleg zadostnega in dobrega gnoja svoje njive in polja tako zboljšati, da mu njegov trud v prihodnje brez posebnih njim in nesreč z podvojenimi in boljšimi pridelki hvaležno povračujejo.

„Brez truda ni kruha“, veli prislovica. Koliko je pa še dan današnji mučnega truda, sosebo med domačimi kmetovalci, kateri jim niti male suhe skorjice kruha ne daje. Zakaj to? Odgovor je kratek: „Ker se trudapolno delo in začetje brez vseh naprednih pravil umnega kmetovanja izvršuje“. Praktičen človek v ravno istem času in v enakem položaji z veliko manjšim trudom več nego dvakrat toliko doseže in svoje delo koristneje dovrši, nego oni, kateri se brez glave, brez reda in brez vsakoršnih naprednih pravil trudi in mučno ukvarja. Tudi pri naprednem kmetovanju mora biti vsako delo o pravem času ter ob enem tudi pravilno dognano in izvršeno. Le na tak način trudapolnemu in mučnemu prizadevanju pošteno, obilno, dobro in gotovo plačilo izostalo ne bode.

Globokeje preoravanje, pravilno in o pravem času izvršeno, zboljša vsako kulturno zemljišče brez razločka na zemeljsko vrsto ali sorto; a še posebno ugaja pa onim peščeno-prhalčasto-humoznim zemljiščem, katerih plitva brazda je v teku mnogobrojno-letnega in sporednega obdelovanja se v pracati prah spremenila in razpadla. Uže po ne ravno preobčutnih sušah je brazdino površje takega zemljišča sam drobni prah, kateri deževnice ne sprejema lahko, in na katerem se taka ob le nekoliko trajajočih deževjih zopet skoraj brez vse koristi raz površja v ozračje izpuhti. Tako zemljišče zboljša se s tem najgotoveje, da se izpod navadne prhalčaste plitve brazde z globokejim preoravanjem od časa do časa primerna plast spodnje nerodovitne zemlje (katera pa po razpadu in kemičnem naravnem razkroju tudi rodovitna postane) na njeno površje dovede; ker je ta zemlja bolj zvezana, sprejema tudi ložeje in v bolj obilni meri deževnico v-se, a pod taisto pa tudi drobna prhalica brez posebne suše — vlažna ostane, in to po — iz zemlje izpuhtevajočih se soparih, kateri se ž njo družno spojé.

Marsikoga utegnili bi pred globokejim preoravanjem svojih njiv in polja plašiti misel, da bode potem potreboval dosta več vprežnih moči pri oranji, nego je je do sedaj. Pa — ta bojazen bila bi le opravičena, ako bi se globokeje oranje nameravalo z najstarejšim neukretnim domačim plugom izvrševati, kateri je še tu in tam v okoženo-podedovani navadi in je tudi uže pri navadno-plitvem oranji za ubogo vprežno živino prava muka, bolje rečeno: „živinska vica“. — Ako si pa napredni kmetovalec za preoravanje svojih zemljišč omisli lastnosti zemlje primerno novošegno oralo, preoraval bode ž njim svoja zemljišča se sedanjo navadno vprežno močjo ložeje in sigurneje, tudi globokeje, nego se to sedaj poleg starega neukretnega lesenega pluga ob plitvem oranji godi.

Kakor more dandanašnji izurjeni rokodellec svoja dela s praktičnim in priročnim orodjem bolje, gotoveje, točneje in sigurneje izvrševati, da splošni konkurenci ne podleže, ravno tako je tudi za domačega polje-

delca uže skrajni čas, da za obdelovanje svoje kulturne zemlje staro, neukretno in slabo orodje popolno zavrže in je z boljem, naprednim in novošegnim zameni in nadomesti.

Poleg dobrega praktičnega in primernega kmetijskega orodja gre tudi poljsko delo kmetovalcu poleg veliko manjšega truda in zamude dragega časa točneje in bolje izpod rok, ga obvaruje mnogoterih občutnih stroškov, ter mu pot, delo in davke z bogatejimi in boljšimi pridelki obilno povračuje.

Mili slovenski poljedelci! Koló časa se neprestano vrti, nobenemu ne prizanaša in vse, kar ni na-nj pripravljeno, neusmiljeno in brezobzirno pomandira; da pa tudi nas ta brezobzirna moč časa neusmiljeno pod-se ne spravi in ne vniči, napredujmo v vseh slojevih umnega kmetovanja brez obotavljanja, brez premislika, in to, kolikor mogoče, z združenimi močmi. Kar ni posamezniku doseči mogoče, doseže se lahko v združbi, v lepem bratskem sporazumljenji! Združena moč je zlati obroč, katerega tudi nobena peklenska sila razdreti in raztrgati več ne more, ako le vse prava prijateljska ljubezen in bratovska edinost nadvlada, edini, družni in veže.

Seja centralnega odbora c. k. kmetijske družbe

dné 12. oktobra.

Ker je današnja seja namenjena razdelitvi subvencij, navzoča sta pri seji zastopnik vlade gospod vladni svetnik pl. Wurzbach in zastopnik deželnega odbora gosp. cesarski svetnik J. Murnik.

Seji predseduje gosp. baron Wurzbach-Tannenberg. Navzoči so tajnik gosp. Gustav Pirc in odborniki gospodje Brus, Kastelic, Neweklovski, Robič, Souvan, dr. pl. Wurzbach, Witschl.

Za subvencijo ovčjereji je prosilo 41 kmetovalcev, ter se je sklenilo, 18 prosilcev uslišati, koji dobijo po enega ovna ukviškega plemena, oziroma tudi eno ovco.

Iz subvencije za ovčjereje nakupljene ovne oziroma ovce ukviškega plemena dobijo sledeči kmetovalci: Franc Čadež iz Bačne, Josip Preša, župnik v Peči, Alojzij Zupan v Došlovci, Janez Žark v Žerovnici, Martin Žvegelj v Rečici, Mat. Kuhar v Belipeči, Jernej Žvan v Spodnjih Gorjah, Janez Marolt v Radovni, Franjo Blažič v Dobračovi, Martin Kristan v Kopačnici, Franjo Petkovšek v Zaplani, Franjo Tomažič v Sanoboru, Matija Debev v Matenjivasi, Franjo Bonča v Zadlogu, Janez Dolanec v Dohancu, Josip Potokar v Stavčevi vasi, Andrej Habič na Javorju, Josip Grilc v Vačah. — Za slučaj, da bode več ovnov na razpolaganje, imata prednost Mat. Hočevnar na Zgoranjem Berniku in Josip Prešern na Vrbi.

Subvencijo za sadjejerejo v znesku 200 gold. se sklone tako-le razdeliti:

Bralnemu društvu v Gorjah za napravo drevesnice	50 gold.
Za vrt ljudske šole v Vinici	30 „
Za vrt ljudske šole v Mengšu	15 „
Za vrt ljudske šole v Metliki	20 „
Za vrt ljudske šole v Leskovcu	50 „
Za vrt ljudske šole v Št. Rupertu	30 „

Subvencija za čebelorejo v znesku 150 gold. se tako razdeli, da dobi sadjarsko in čebelarsko društvo v Jesenicah 75 gold. in čebelarsko društvo v Ljubljani 75 gold.

Zaradi subvencije za sadne sušilnice v znesku 400 gold. se po naročilu c. kr. ministerstva za polje-

delstvo sklone predložiti načrt razpisa štirih premij po 100 gold.

V naznanje se vzame vsled poročila c. kr. kupčijskega ministerstva imenovanje gosp. grofa Goëhs-a v železniški svet ter njegovega namestnika gospoda J. Murnika.

Kmetijske novice in izkušnje.

* Stroški za uničevanje trtne uši znašajo za politični okraj Brežice na Štajarskem 25.160 gold. Okuženih je v tem okraji 376.53 ha., toraj ni težko izračunati, koliko goldinarjev odpade na en hektar. Ko bi bil ta znesek tudi desetkrat veči, bi to ne storilo nič, le da bi bil namen, trtno uš pokončati, dosežen. Trtna uš se pa ne zmeni ne za žvepljeni oglevec, kakor tudi za nobeno drugo sredstvo, ona se razširja z vedno večjo hitrostjo, tako da je štajarski deželni zbor sklenil, iz deželnega zaklada h tem stroškim nič več doplačevati. Iz stališča davkaplačevalcev je ta sklep le za odobravati. Kaj bode pa pri nas na Kranjskem, ki imamo trtne uši ne dosto manj kot na Štajarskem?

* * *

* Tudi v Istriji se trtna uš hitro razširja, po zadnjih poročilih je uže 60 ha. okuženih in deloma uničenih.

* * *

* O priliki deželne razstave v Budapešti l. 1885., koja se bode otvorila 1. maja 1885., bode tudi mednarodna razstava domačih žival. Natančneje določbe, kakor tudi tiskovine za naznanila žival, katere se hočejo razstaviti, dobé se v pisarni c. k. kmetijske družbe v Ljubljani.

Deželni zbor kranjski.

4. seja 23. septembra.

Govor gosp. Svetca o kranjski hranilnici.

(Konec.)

Več let sem se namreč med ude ne sprejme več noben slovenski narodnjak. Sedaj je samo še pet narodnjakov v tem društvu (klici: čujte! čujte!) in to so samo ostanki iz boljših starejših časov; vsi so uže starčki, ki štejejo čez 70 do 80 let (klici: res je!) in na kraji človeške starosti, in v malo letih ne bomo imeli nobenega narodnjaka več; ali je to pravično?! v deželi, katera je po svoji ogromni večini slovenska in pri premoženju, katero se je nabralo iz žuljev z golj slovenskega ljudstva! To, gospôda moja, gotovo ni pravično in tudi za hranilnico dobro ni, kajti skušala se je uže agitacija, da bi se napravile konkurenčne hranilnice. (Poslanec Dežman: Naredite jih! velika veselost med poslanci in poslušalci.)

Morebiti gospodje, bi bilo to mogoče in tudi ne hranilnici v korist.

Toda prepričan sem, če se vpelje tukaj deželna kontrola, potem odpade potreba konkurenčnih hranilnic, gotovo pa odpade to, da bi ta nemška, kako bi rekel? — da bi ta slovenski narodnosti neprijazna stranka, društvo, bilo deželi nevarno; to gotovo odpade.

Tako, moja gospôda, mislim, da sem dokazal važnost tega postavnega načrta, da sem dokazal pravico deželno-zbornega zastopa v to reč vmes poseči; pa ne samo pravico, ampak tudi dolžnost, da se deželni zastop potegne za ohranitev tega premoženja; dokazal sem na-